

ПУТИ ПРЕОДОЛЕНИЯ НЕГАТИВНЫХ ЯВЛЕНИЙ В МОЛОДЕЖНОЙ СРЕДЕ СЕЛЬСКОЙ МЕСТНОСТИ

Т.И. КОВАЛЬЧУК, кандидат педагогических наук, доцент кафедры социальной педагогики и информационных технологий в образовании Национального университета биоресурсов и природопользования Украины

О.А. СЕРЕДЮК, магистр гуманитарно-педагогического факультета Национального университета биоресурсов и природопользования Украины

***Аннотация.** В статье освещены сущность и содержание проблематики выбора путей преодоления негативных явлений в молодежной среде. Рассмотрены некоторые аспекты отношения молодежи к формированию здорового образа жизни. Проанализированы результаты эмпирического исследования преодоления негативных явлений в молодежной среде на примере Ружинского районного Центра социальных служб для семьи, детей и молодежи, на Житомирщине.*

***Ключевые слова:** молодежь, курение, алкоголизм, наркомания, зависимость*

WAYS OF OVERCOMING NEGATIVE DEVELOPMENTS AMONG YOUTH IN RURAL LOCATION

T. KOVALCHUK, Ph.D., Associate Professor of Social Pedagogy and Information Technologies in Education of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

O. SEREDUK, Master of social pedagogy specialization of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

***Summary.** The article highlights the essence and content of selection for ways to overcome negative developments issues among youth. Some aspects of young people's attitude to a healthy lifestyle. The analysis of results of empirical research in overcoming the negative developments among youth, using Ruzhin district center of social services for families, children and young people in Zhytomyr region as an example.*

***Keywords:** youth, smoking, alcoholism, drug addiction, addiction*

УДК 378.046-21.68:331.101-051

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ВНЗ УКРАЇНИ КАДРАМИ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ У 1950-1990 РОКАХ

Ю. В. КУЗЬМЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

© Ю. В. Кузьменко, 2016

У статті підкреслюється важливість підготовки науковців для забезпечення якісної вищої освіти в Україні. Показано шляхи вирішення кадрового забезпечення вищих навчальних закладів УРСР у 1950-1990 рр. Охарактеризовано освітні нормативно-правові документи та подано аналіз деяких архівних документів, що визначали освітню політику в державі, зокрема в контексті нарощення якісної і кількісної складової науково-викладацького складу педінститутів української республіки.

Ключові слова: *кадрове забезпечення, педагогічні інститути, освітня складова педагога, науково-викладацький склад, нормативно-правові документи*

Постановка проблеми у загальному вигляді. На сьогодні широке коло українських науковців (Л. Березівська, Є. Голобородько, О. Дубасенюк, І. Жорова, А. Зубко, Б. Корольов, С. Крисюк, А. Кузьмінський, В. Луговий, В. Майборода, О. Савченко, Н. Слюсаренко, О. Сухомлинська, І. Шоробура Ю. Щербяк, О. Янкович та ін.) звертається до вивчення вітчизняної історії освіти. Дослідження з історії педагогіки дають можливість осмислити, проаналізувати та виявити конструктивний досвід минулого з метою подальшого його використання в процесах розвитку національної системи освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Найбільша кількість досліджень щодо становлення і розвитку освіти в Україні проведено у 90-х роках ХХ – початку ХХІ століття. Зокрема В. Вихрущ досліджував розвиток теоретико-концептуальних основ вітчизняної дидактики (друга половина ХІХ – початок ХХ ст.), Н. Гупан – розвиток історії педагогіки в Україні, М. Козій – розвиток середньої педагогічної освіти в Україні (1945- 1990рр.), М. Євтух – розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець ХVІІІ – перша половина ХІХ століття), В. Луговий – тенденції розвитку педагогічної освіти в Україні: (теоретико-методологічний аспект), В. Майборода – становлення і розвиток національної вищої педагогічної освіти в Україні (1917-1992 рр.), Л. Медвідь – історію національної освіти і педагогічної думки в Україні, Н. Слюсаренко – становлення та розвиток трудової підготовки дівчат у школах України кінця ХІХ-ХХ століття, Б. Струганець – підготовку вчителів трудового навчання у вищих навчальних закладах України (1958-1994 рр.), О. Янкович – розвиток освітніх технологій у теорії та практиці вищої педагогічної освіти України (1957-2005) та ін.

Проте, поза увагою наукових пошуків залишилося питання аналізу нормативно-правових документів щодо кадрового забезпечення вищих навчальних закладів України радянського періоду. Аналіз кадрового забезпечення педагогічних вузів дозволить глибше дослідити якісні характеристики підготовки вчителів трудового навчання.

Мета статті – окреслити питання кадрового забезпечення освітнього простору ВНЗ України фахівцями вищої кваліфікації у період з 1950 по 1990 роки.

Виклад основного матеріалу. Однією із складових успішної діяльності будь-якого навчального закладу чи іншої установи є наявність висококваліфікованих кадрів. Від них залежить на якому рівні сформується освітня складова майбутніх фахівців. Керівні структури УРСР у 1950-х рр. приділяло значну увагу професорсько-викладацькому складу педагогічних навчальних закладів (педінститутів, учительських інститутів, педучилищ) та поліпшенню рівня наукової роботи. Проте, як підкреслює О. Онищук: «Підготовка кадрів вищої кваліфікації регулювалася виключно законодавчими актами ЦК КПРС та

Ради Міністрів СРСР, які копіювалися відповідними українськими структурами. Створене на початку 1955 р. в УРСР Міністерство вищої освіти УРСР (МВО УРСР) здійснювало контроль лише за навчально-методичною та науковою роботою вишів та технікумів, що знаходилися на території УРСР» [7, с. 182].

Як показує дослідження кількість науково-педагогічних працівників у зазначений період у вузах Радянської України постійно зростала. Наприклад, у 1954 р. у вишах працювало 19218 осіб, а у 1959 р. – 23280 осіб [5, с. 445]. Разом з тим, як зауважує О. Сергійчук, чисельність осіб з науковими ступенями та вченими званнями не відповідала потребам вищих навчальних закладів [10, с. 8]. У доповідній записці «Про стан підготовки учительських кадрів у педагогічних навчальних закладах республіки» вказано, що у 1950 р. у вищих педагогічних навчальних закладах республіки працювало 18,5 % викладачів із вченим ступенем та званням.

Питання забезпечення кваліфікованими професорсько-викладацькими кадрами ВНЗ стояло гостро, а тому на державному рівні було зроблено ряд кроків, що сприяли поліпшенню ситуації. Так, у 50-х рр. було розширено прийом в аспірантуру; надано дозвіл для здійснення наукових командировок, отримання творчих відпусток, організації стажувань і річної аспірантури; висувалися на викладацьку роботу найбільш здібні випускники вузів, а також за клопотаннями вузів направлялися на роботу доктори і кандидати наук, випускники аспірантури провідних вищих навчальних закладів. За даними Т. Сидорчук підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів у 1955 р. здійснювало 85 вузів і 101 науково-дослідна установа, Інститут удосконалення лікарів та Інститут підвищення кваліфікації викладачів суспільних наук [11, с. 13]. За період п'ятої п'ятирічки чисельність наукових працівників в УРСР зросла з 22,4 до 30,2 тис. осіб, у тому числі докторів наук – з 0,9 до 1,1 тис., кандидатів наук – з 6,1 до 10,6 тис. [12].

Разом з тим, – як зазначав В. Козлов, – не дивлячись на покращення якісного складу викладачів рівень їх наукової кваліфікації відставав від їх кількісного зростання [2]. Так у 1953/54 н. р. у вузах працювало 15347 науково-педагогічних працівників з них 783 осіб мали науковий ступінь доктора наук та 5010 осіб кандидата наук [3, с. 3]. У 1958 році в педінститутах кількість викладачів із науковими ступенями і званнями зросла до 28,9 %. Із усієї кількості науково-педагогічних 13548 чол. були доктори та кандидати наук, із них 66 % працювало у вишах [6, с. 625].

Проте, зростання наукової когорти українських вчених не відповідало орієнтирам радянської влади, а тому Постановою ЦККПРС і Ради міністрів ССР від 20 серпня 1956 р. скасовується докторантура як форма підготовки наукових кадрів в Україні [8, с. 30]. Зрозуміло, що це рішення негативно позначалося на підготовці та організації захисту докторських дисертацій у галузі педагогічних наук в республіці [13, арк. 18].

Така ситуація призвела до, що як відмічає О. Сергійчук, тенденції «старіння» та відсутності «ефективних механізмів оновлення кадрового потенціалу. Бракувало викладачів із вченими ступенями та званнями, особливо з нових напрямків науки. З огляду на це, з другої половини 1950-х років відчутного поширення набула практика сумісництва, що давало змогу залучати до науково-педагогічної роботи в вузах вчених, провідних спеціалістів з інститутів АН УРСР» [10, с. 6].

У педагогічних інститутах 50-60-х рр. як засвідчують архівні матеріали, професорсько-викладацький склад був не укомплектованим педагогами, що

мали науковий ступень і вчені звання. Інститут педагогіки УРСР у своїх доповідях неодноразово підкреслював цю проблему, наводячи конкретні цифри: із 240 науковців кафедр педагогіки педвузів 159 осіб (60%) не мали наукових ступенів. У деяких педінститутах (Глухівському, Ізмаїльському, Уманському, Слов'янському, Криворізькому) на кафедрах педагогіки не числилося ні одного кандидата наук [13, арк. 18].

У 1960 р. кількість наукових працівників, які працювали у педагогічній галузі складала 4 % (1899 осіб) від загальної їх кількості наукових працівників (46657 чол.) [9, с. 98], з них на посадах штатних працівників та за сумісництвом у вузах Української РСР працювали 1644 доктори наук, професори.

Також не вирішеним у цей період була проблема не лише кількісної, а й якісної складової професорсько-викладацького складу педагогічних навчальних закладів. Від кожного педінституту вимагали складати перспективні плани підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру, таблиці викладацького складу кафедр і інститутів, проте такі формальні підходи вирішенню ситуації не сприяли.

У документі 1972 р. «Про дальше вдосконалення вищої освіти» також було приділено увагу питанням зміцнення кафедр висококваліфікованими викладачами. Зокрема через: розширення практики «командирування кваліфікованих науково-педагогічних працівників у вузи, що недостатньо забезпечені висококваліфікованим професорсько-викладацьким складом, для читання лекційних курсів, подання допомоги в удосконаленні навчально-виховного процесу і організації наукових досліджень» [4, с. 9]; подальше удосконалення роботи аспірантури в педінститутах та посилення контролю за підготовкою і підвищенням кваліфікації науково-педагогічних кадрів через аспірантуру педінститутів; «проведення консультацій з питань науково-дослідної роботи викладачів» [4, с. 12].

Специфіка радянського часу з огляду на предмет нашого дослідження полягала ще й в тому, що «основні проблеми підготовки і виховання вчителів обговорювалися на звітно-виборчих партійних конференціях, пленумах, бюро обкомів, місткомів і райкомів партії, висвітлювалися на сторінках партійно-радянської преси. Партійні комітети створювали комісії з перевірки і здійсненню практичної допомоги педвузам і педучилищам, відділам народної освіти і школам, первічним парторганізаціям. Проводилися наради з керівниками органів народної освіти, директорами і секретарями парторганізацій педагогічних навчальних закладів, міські і райони збори вчителів-комуністів, збори інтелігенції, зустрічі партійних і радянських робітників з учителями, викладачами і студентами» [2].

Активно здійснювався моніторинг кадрового забезпечення ВНЗ, вимагалося як на рівні міністерства так і на рівні факультетів звітувати про науково-професорський склад вузу, факультету, кафедри та нарощення його наукового потенціалу. Як приклад наведемо фрагмент архівного документу «Звіт про роботу кафедри загальнотехнічних дисциплін в 1986-87 н.р. Херсонського педагогічного інституту ім. Н. К. Крупської»: всього викладачів – 11, докторів наук – 0, кандидатів наук, доцентів – 6, без наукових ступенів і звань – 5, члени КПСС – 3. За період з 1983 по 1986 р. у складі кафедри відбулися наступні зміни. Пішли на навчання в очну аспірантуру 2 чоловіка (викладач В. М. Великий, ст. викладач В. І. Чепок). прийшли на роботу за конкурсом 4

чоловіка (доценти А. К. Казанчан, Г. Г. Шорохов, викладачі Н. П. Знамеровська, А. Д. Джуган) [1, арк. 9].

Із боку компартії здійснювався контроль за системою підготовкою педагогічних кадрів, виконанням наказів, постанов, законів ЦК КПРС і Ради міністрів СРСР, за ідейно-теоретичним змістом та методичним рівнем навчальних занять, за впровадженням передового досвіду вчителів, за рівнем організації педагогічної та виробничої практики, за якісним складом кадрового забезпечення. Постійний тиск у руслі політико-ідейного виховання заважав і не давав змогу змінити орієнтири теорії і практики формування освітньої складової педагогічних кадрів у більш професійному напрямку із забезпеченням інтересів регіонів і запитів студентів. До того ж доктори наук, були перевантажені, а своїх кадрів Україна не могла готувати в докторантурах, оскільки це не було передбачено нормативно-правовими документами СРСР.

У ході наукового пошуку було встановлено, що в українській республіці був жорсткий контроль за кадровим забезпеченням вузів із боку радянського керівництва. Управління по вертикалі управлінської взаємодії в УРСР будувалося на основі нормативно-правових документів СРСР, за якими навчання в аспірантурі був вищим ступенем підвищення наукового рівня педагогічних кадрів в УРСР. У докторантуру тільки приймали в провідних російських вузах науковців із всіх республік СРСР. Однак, відкрита вона була лише тим працівникам вузів які отримали відповідне направлення, що надавалося керівництвом країни в Москві. Тому загальною характерною ознакою розвитку системи нарощення якісного складу професорсько-викладацького складу вищих освітніх навчальних установ в Україні у 1950-1990 рр. була стійка тенденція до зростання кандидатів наук, доцентів.

Враховуючи складність і багатогранність проблеми формування освітньої складової педагогічних кадрів перспективи подальших досліджень у даному напрямку вбачаємо у висвітленні питань кадрового забезпечення ВНЗ в незалежній Україні.

Література

1. Архів Херсонського державного університету, м. Херсон. Ф Р469. Херсонський государственный педагогический институт им. Н.К. Крупской, оп. 7, дело 649. План и отчет о работе за 1986/87 уч. год. – 21 арк.

2. Козлов В. А. Деятельность партийных организаций Урала по подготовке и воспитанию учительских кадров в 1946-1958 гг. (на материалах партийных организаций Пермской, Свердловской и Челябинской областей) : автореф. дис. на соискание науч. степени кандидата истор. наук : 07.00.01 «История КПСС» / Козлов Владимир Александрович. – Свердловск, 1984 [Електронний ресурс] / Научная библиотека диссертаций и авторефератов disserCat. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.dissercat.com/content/deyatelnost-partiinykh-organizatsii-urala-podgotovke-i-vospitaniyu-uchitelskikh-kadrov-v-#ixzz3rT2DhE92>. – Загол. з екрану.

3. Любченко О. Вищі навчальні заклади України перед навчальним роком / О. Любченко // Радянська Україна. – 1954. – 6 липня. – С. 1-3.

4. Наказ № 249 від 20 вересня 1972 р. «Про заходи по виконанню постанов ЦК КПР і Ради Міністрів СРСР від 18 липня 1972 р. № 535 та ЦК КП України і Ради Міністрів УСРС від 8 серпня 1972 р. № 370 Про дальше вдосконалення вищої освіти» // Збірник наказів та інструкцій Міністерства освіти Української РСР. – 1972. – № 24. – С. 3-14.

5. Народне господарство Української РСР в 1956 році. Статистичний щорічник. – К. : Державне статистичне видавництво, 1957. –1245 с.

6. Народне господарство Української РСР в 1959 році. Статистичний щорічник. – К. : Державне статистичне видавництво, 1960. – 1423 с.

7. Онищук О. О. Система підготовки кадрів науково-технічної інтелігенції через мережу вищих навчальних закладів УСРС у другій половині 1950-х – першій половині 1960-х рр. / О. О. Онищук // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету. – Запоріжжя : ЗНУ, 2013. – Вип. XXXVI. – С. 180-186.

8. О мерах по улучшению подготовки и аттестации научных и педагогических кадров : Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР от 20 августа 1956 г. N 1174 / с изм. и доп., внесенными Постановлением ЦК КПСС, Совмина СССР от 18.01.1989 № 47 // Советская правда. – 1989. – № 11. – С. 30.

9. Підготовка науково-педагогічних кадрів у системі післядипломної педагогічної освіти: зміст, організаційні форми, технології: наук. посіб. / авт. кол. Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.] // за наук. ред. Є. Р. Чернишової. – К. : ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України, 2014. – 318 с.

10. Сергійчук О. М. Вища школа України в умовах лібералізації суспільного життя 1953 – 1964 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук : 07.00.01 / О. М. Сергійчук ; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2002. – 18 с.

11. Сидорчук Т. Г. Підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів через аспірантуру в Україні (1920-і – 1970-і роки) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Т. Г. Сидорчук ; Запорізький державний університет. – Запоріжжя, 1998. – 20 с.

12. Україна у першому повоєнному десятилітті (1946–1955) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-573-8/52.pdf>. – Загол. з екрану.

13. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, м. Київ, Ф. 5127. Документи Інституту педагогіки УРСР, оп. 2, спр. 876. Про подальший розвиток педагогічної науки на Україні : наукова доповідь. 1959 рік. – арк. 118.

REFERENCES

1. Arkhiv Khersons'koho derzhavnoho universytetu, m. Kherson. F R469. Khersonskyy hosudarstvennyy pedahohycheskyy ynstytut ym. N .K. Krupskoy, op. 7, delo 649. Plan y otchet o rabote za 1986/87 uch. hod. – 21 ark.

2. Kozlov V. A. Deyatel'nost' partyynykh orhanyzatsyy Urala po podhotovke y vospytanyyu uchitel'skykh kadrov v 1946-1958 hh. (na materyalakh partyynykh orhanyzatsyy Permskoy, Sverdlovskoy y Chelyabynskoy oblastey) : avtoref. dys. na soyskanye nauch. stepeny kandydata ystor. nauk : 07.00.01 «Ystoryya KPSS» / Kozlov Vladymyr Aleksandrovych. – Sverdlovsk, 1984 [Elektronnyy resurs] / Nauchnaya byblyoteka dySSERTatsyy y avtoreferatov disserCat. – Rezhym dostupu do resursu: <http://www.dissercat.com/content/deyatelnost-partiinykh-organizatsii-urala-po-podgotovke-i-vospitaniyu-uchitelskikh-kadrov-v-ixzz3rT2DhE92>.

3. Lyubchenko O. Vyshchi navchal'ni zaklady Ukrayiny pered navchal'nym rokom / O. Lyubchenko // Radyans'ka Ukrayina. – 1954. – 6 lypnya. – S. 1-3.

4. Nakaz № 249 vid 20 veresnya 1972 r. «Pro zakhody po vykonannnyu postanov TsK KPR i Rady Ministriv SRSR vid 18 lypnya 1972 r. № 535 ta TsK KP Ukrayiny i Rady Ministriv USRS vid 8 serpnia 1972 r. № 370 Pro dal'she vdoskonalennya vyshchoyi osvity» // Zbirnyk nakaziv ta instruktsiy Ministerstva osvity Ukrayins'koyi RSR. – 1972. – № 24. – S. 3-14.

5. Narodne hospodarstvo Ukrayins'koyi RSR v 1956 rotsi. Statystychnyy shchorichnyk. – K. : Derzhavne statystychne vydavnytstvo, 1957. –1245 s.

6. Narodne gospodarstvo Ukrayins'koyi RSR v 1959 rotsi. Statystychnyy shchorichnyk. – K. : Derzhavne statystychnye vydavnytstvo, 1960. –1423 s.

7. Onyshchuk O. O. Systema pidhotovky kadriv naukovykh tekhnichnoyi intelihtentsiyi cherez merezhu vyshchykh navchal'nykh zakladiv USRS u druhiy polovyni 1950-kh – pershiy polovyni 1960-kh rr. / O. O. Onyshchuk // Naukovi pratsi istorychnoho fakul'tetu Zaporiz'koho natsional'noho universytetu. – Zaporizhzhya : ZNU, 2013. – Vyp. XXXVI. – S. 180-186.

8. O merakh po uluchshenyuu podhotovky y attestatsyy nauchnykh y pedahohycheskykh kadrov : Postanovlenye TsK KPSS y Soveta Mynystrov SSSR ot 20 avhusta 1956 h. № 1174 / s yzm. y dop., vnesennymy Postanovlenyem TsK KPSS, Sovmya SSSR ot 18.01.1989 № 47 // Sovet'skaya pravda. – 1989. – № 11. S. 30.

9. Pidhotovka naukovykh pedahohichnykh kadriv u systemi pislyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity: zmist, orhanizatsiyni formy, tekhnolohiyi: nauk. posib. / avt. kol. Ye. R. Chernyshova, N. V. Huziy, V. P. Lyakhots'kyy [ta in.] // za nauk. red. Ye. R. Chernyshovoyi. – K. : DVNZ «Un-t menedzhmentu osvity» NAPN Ukrayiny, 2014. – 318 s.

10. Serhiychuk O. M. Vyshcha shkola Ukrayiny v umovakh liberalizatsiyi suspil'noho zhyttya 1953 – 1964 rr. : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. istor. nauk : 07.00.01 / O. M. Serhiychuk ; Kyyiv's'kyy natsional'nyy universytet im. Tarasa Shevchenka. – Kyyiv, 2002. – 18 s.

11. Sydorchuk T. H. Pidhotovka naukovykh ta naukovykh pedahohichnykh kadriv cherez aspiranturu v Ukrayini (1920-i – 1970-i roky) : avtoref. dys. ... kand. ist. nauk : 07.00.01 / T. H. Sydorchuk ; Zaporiz'kyy derzhavnyy universytet. – Zaporizhzhya, 1998. – 20 s.

12. Ukrayina u pershomu povoyennomu desyatylitti (1946–1955) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu do resursu: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-521-573-8/52.pdf>.

13. Tsentral'nyy derzhavnyy arkhiv vyshchykh orhaniv vlady ta upravlinnya Ukrayiny, m. Kyyiv, F. 5127. Dokumenty Instytutu pedahohiky URSR, op. 2, spr. 876. Pro podal'shyy rozvytok pedahohichnoyi nauky na Ukrayiny : naukova dopovid'. 1959 rik. – ark. 118.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ВУЗОВ УКРАИНА КАДРОВ ВЫСШЕЙ КВАЛИФИКАЦИИ В 1950-1990 ГОДАХ

Ю. В. КУЗЬМЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедри теорії і методики викладання природничо-математичних та технологічних дисциплін Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради

***Аннотация.** В статье подчеркивается важность подготовки ученых для обеспечения качественного высшего образования в Украине. Показаны пути решения кадрового обеспечения высших учебных заведений УССР в 1950-1990 гг. Перечислены образовательные нормативно-правовые документы и некоторые архивные документы, которые определяли образовательную политику в государстве, в частности в контексте наращивания качественной и количественной составляющей научно-преподавательского состава пединституты Украинской республики.*

***Ключевые слова:** кадровое обеспечение, педагогические институты, образовательная составляющая педагога, научно-преподавательский состав, нормативно-правовые документы*

GUARANTEEING OF PEDAGOGICAL HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS OF UKRAINE BY PERSONNEL OF HIGHER QUALIFICATION IN 1950 – 1990 YEARS

J. KUZMENKO, candidate of pedagogics, assistant professor (Ukraine, Kherson, Communal Higher Educational Establishment «Kherson Academy of Continuing Education » of Kherson Regional Council)

***Summary.** The article stressed importance of training of scientists for guaranteeing of qualitative higher education in Ukraine. It is accented attention on the thought that one of the components of success of any teaching establishment was presence of personnel of high quality; they were responsible for the level where educational component of human capital of future specialists would grow. It is shown ways of solution of personnel guaranteeing at higher educational of Ukrainian Soviet Socialist Republic in 1950-1990 years in historical and pedagogical retrospectives. It is characterized educational normative and legal documents and it is given analysis of some archival documents that determined educational politics in the State, in particular in the context of development of qualitative and qualitative component of scientific and teaching staff of pedagogical institutes of Ukrainian Republic. It is given statistical information concerning quantitative indicators of professorial and teaching staff of higher educational establishment of Ukraine of Soviet period.*

During scientific search is was determined that in Ukrainian Soviet republic we could observe hard control to guarantee personnel staff of higher educational establishment from the side of Soviet lidership. Management on vertical line of managing interaction in the Ukrainian Soviet Socialist Republic was built on the base of normative and legal documents of Union of Soviet Socialist Republics and according to them teaching at post-graduate study was the highest stage of perfection of scientific level of pedagogical personnel in the Ukrainian Soviet Socialist Republic. It was opened access to persons working for doctor's degree for all republics but it was opened only in the leading Russian higher educational establishments. That's why general distinctive trait of development of grafting of qualitative staff of professorial and teaching at higher educational teaching establishments in Ukraine in 1950-1990 years was stable tendency to growing of numbers of candidates of sciences, assistant-professors.

Constant pressure in the channel of political and ideological upbringing prevented and didn't give opportunity to change orientators of theory and practice of forming of educational component of pedagogical personnel in more professional direction with quarantineing of interests of regions and demands of students. Moreover doctors of sciences were overloaded and Ukraine couldn't prepare its own personnel at post-post graduate studies because it wasn't foreseen by normative and legal documents of Union of Soviet Socialist Republics.

Keywords: *personnel guaranteeing, pedagogical institutes, educational component of pedagogue, scientific and teaching staff, normative and documents*